



اشاره:

آیت الله محمد تقی مصباح یزدی در کتاب «آذرخش کربلا» ابتدا به پاسخ‌هایی ساده که گاهی به این شبهات داده می‌شود اشاره می‌کنند. مشاهده مراسم هر ساله عزاداری محرم و صفر، سؤال‌هایی در ذهن برخی جوانان پدید می‌آورد که این مراسم‌ها به چه منظوری برگزار می‌شود؟

چرا مردم تا پاسی از شب بر سر و سینه می‌زنند؟

از دید علامه مصباح یزدی، این شبهات پاسخ‌هایی ساده دارند. سیدالشهدا (علیه السلام) در راه خدا و اسلام شهید شده‌اند و باید به یاد آن حضرت اشک بریزیم؛ یا اینکه عزاداری برای امام حسین (علیه السلام) ثواب دارد و آن حضرت روز قیامت ما را شفاعت خواهند فرمود. اما این پاسخ ساده آیت

الله مصباح یزدی، تنها مقدمه‌ای بود برای یک پاسخ قانع کننده برای آنان که جواب‌هایی عمیق‌تر می‌طلبند.

چرا باید حادثه عاشورا را گرامی بداریم؟

سؤال‌ها این‌ها هستند: خاطره حادثه‌ای را که قریب چهارده قرن پیش رخ داده است، چرا باید زنده کرد؟ این رویداد، ماجرای تاریخی بوده که زمانه آن گذشته است؛ تلخ یا شیرین، هر چه بوده، تمام شده است. چرا باید پس از گذشت نزدیک به چهارده قرن، یاد آن را زنده نگاه داریم و به پاسداشت آن، مجالسی برپا کنیم؟

در پاسخ به این پرسش‌ها، آیت الله مصباح یزدی می‌فرماید: حوادث گذشته هر جامعه‌ای می‌تواند در سرنوشت و آینده آن جامعه، آثار عظیمی بر جای گذارد. اگرچه حوادث تاریخی، عیناً تکرار نمی‌شوند، در جامعه شناسی ثابت شده است که جهات مشترک فراوانی میان رخدادها وجود دارد. از این روی، می‌توان از حوادث گذشته به نحوی در مواجهه با رخدادهای آینده بهره برد. چنان‌که قرآن کریم پس از نقل داستان‌های پیامبران و اقوام گذشته می‌فرماید:

لقد کان فی قصصهم

عبرة لا ولی الا لباب؛ در قصه‌ها و داستان‌های آنان (گذشتگان) برای صاحبان عقل و خرد عبرتی است.

یعنی احوال پیشینیان را بررسی کنید تا دریابید چه نقاط قوتی در کار آنان بوده است و شما نیز آن‌ها را به کار بگیرید و همچنین ضعف‌های آن‌ها را ببینید و از تکرارشان بپرهیزید.

تجدید آن خاطره‌ها در واقع، نوعی بازسازی آن وقایع است تا مردم از آن‌ها بهره گیرند. اگر واقعه‌ای تاریخی در جای خود منشاء آثار و برکاتی بوده است، یادآوری و بازسازی آن نیز می‌تواند مراتبی از آن برکات را در پی داشته باشد.

افزون بر این، در همه جوامع مرسوم است که از پاره‌ای وقایع گذشته خود یاد کرده، آن‌ها را ارج می‌نهند و بزرگ می‌شمارند. خواه آن وقایع درباره اشخاصی باشند که در پیشرفت جامعه خود مؤثر بوده‌اند، نظیر دانشمندان و مخترعان و خواه درباره کسانی که از جنبه سیاسی و اجتماعی، در رهایی ملت خود نقش آفریده و قهرمان ملی بوده‌اند. همه عقلای عالم برای این گونه شخصیت‌ها آیین‌های بزرگداشتی در نظر می‌گیرند. این امر بر یکی از مقدس‌ترین خواسته‌های فطری انسان که خداوند در نهاد

همه انسان‌ها قرار داده و از آن به «حس حق شناسی» تعبیر می‌کنیم استوار است. از این رو، همه انسان‌ها بنا به سرشت خویش، می‌خواهند در برابر کسانی که به آنان خدمت کرده‌اند، حق شناسی و شکرگزاری کنند، آنان را به خاطر داشته باشند و به ایشان احترام بگذارند.

از آن گذشته، چنانچه یاد آن خاطره‌ها، در سعادت جامعه تأثیری داشته، می‌تواند در زمان بیان آن‌ها عامل مؤثر دیگری باشد. در این صورت، گویا خود آن واقعه تجدید می‌شود. از آن‌جا که واقعه عاشورا، رویداد عظیمی در تاریخ اسلام بوده و نقش بسزایی در سعادت مسلمانان و روشن شدن راه هدایت آنان داشته است، این واقعه در نظر ما بسیار ارزشمند است. از این روی، بزرگداشت و بازسازی این واقعه و به خاطر آوردنش موجب می‌گردد تا بتوانیم از برکات آن در جامعه امروز نیز بهره گیریم. همان‌طور که اصل آن حادثه تأثیر شگرفی در جامعه آن روز داشته، خاطره و بازسازی آن نیز می‌تواند آثاری متناسب با آن داشته باشد.

چرا باید عاشورا را گرامی بداریم؟

